

Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek

"Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék..." (*Vörösmarty Mihály*)

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása havonta megjelenő kiadványa

IV. évfolyam 43. szám
2000 szeptember

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulásának tagszervezetei: a **II.** kerületi, **VI.** kerületi, **IX.** kerületi és **XI.** kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén délután 17 órakor - hívtottan és hívatlanul mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis utca 1-3. 1. Emeleti zeneterembe.

Könyörgés az örmény liturgiából - Szeptember

E hónapban kezdődik az egyházi év, de a polgári évben is vannak olyan időszakok, amelyek ekkor kezdődnek. Ilyenkor látnak olyan mezőgazdasági munkákhoz, amelyeknek eredménye a következő évben mutatkozik. Nem mindegy, milyen lelkülettel végezzük munkánkat, a nyár utáni újrakezdést.

"Bűneink bocsánatát és elengedését kérjük az Úrtól! - Add meg, Uram!"

Idézzük fel többször ezt a könyörgést gondolatban, fohász gyanánt. Elmélyülhet bennünk a gondolat és komolyabban fogjuk venni életünk folytatását.

Dr. Sasvári László

Erzsébetvárosi búcsú

Virág, napsütés, szíves szó.

Augusztus 15: szentmise a "másfélturnyú" templomban, helybeli magyarörmény s távolabbi, ugyancsak magyarörmény és magyar résztvevőkkel, helybeli s távolabbi románokkal s nem románokkal, budapesti, brassói, kolozsvári résztvevőkkel, az EÖGYKE képviselőivel. Ugye, kitalálták, hogy mindez Erzsébetváros, - a Nagyboldogasszony-napi búcsú idején. És - mondhatni hagyományosan - Jakubinyi György gyulafehérvári érsek úr, az erdélyi örmények apostoli kormányzója celebrálta a misét. A szentbeszédből részleteket idézünk:

"Az ősegyház nagyon szigorú volt a bűnbocsánat szentsége kiosztásában...

Voltak azután olyanok, vértanúk is, akik testükben végigszenvetdék a vértanúságot, de nem haltak bele, túléltek saját kínzatásukat, ezek azután elmentek a püspökhöz és közbenjártak

azokért, akik megtagadták ugyan hitüket az üldöztetés idején, de most bűnbánattal visszatértek az Egyházba.

Arra kérték a püspököt, hogy az ő szenvedésüket számítsa be testvéreiknek, rövidítsék meg a vezeklés, a bűnbánat idejét. Mivel a Hiszekegyben a kilencedik hittételünk a szentek közössége: vagyis egymásért közbenjárhatunk, imádkozhatunk...

...Mi is közbenjárhatunk egymásért, a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért, ahogy teszik ezt azok is, akik már az égben vannak, a megdicsőült Egyházban...

...Ezért a püspökök, akik beszámították a vértanúknak, az élő vértanúknak az érdemeit és lerövidítették a vezeklőknek a bűnbánat idejét, tulajdonképpen hitünk szent titkából, a **szentek egyességéből** indultak ki, ezt alkalmazták...

„Most is, Nagyboldogasszony napján, az erzsébetvárosi örmény templomban búcsút tartunk: a búcsú azt jelenti, hogy a már meggyónt, megbánt, megbocsátott bűnök után, az ideig tartó büntetéseket is elengedi az Anyaszentegyház!”

Jakubinyi érsek atya ezután a gyónás és a bűnbocsánat szentségéről szólt, valamint arról, hogy milyenek a bocsánat elnyerésének vonzatai:

"Gondoljunk arra, hogy amikor valakit halálra ítélnék és azután amnesztiát kap az államelnöktől, vagy a királytól - megmenekül a halálbüntetéstől. De a büntetés megmarad más formában, például életfogytiglani börtön, vagy hosszabb ideig tartó elzárás formájában.

Így vagyunk bűneinkkel is. A szentgyónásban megszabadultunk a haláltól, az örök kárhozattól, újra kegyelmi életet kezdhetünk, de ez az amnesztia, bűneink elengedése azt jelenti, hogy egy ideig tartó büntetés azért még vár reánk. Ezt engedi el az Anyaszentegyház a búcsúkor.

...Az idei, 2000-ik esztendő rendkívüli szentévé. Az Anyaszentegyház rendkívüli szentévet hirdetett. Az Úrjézus születése 2000-ik évfordulójára a jubileumi búcsút mindennap elnyerhetjük. Ez a jubileumi esztendő, a 2000-ik, a Szentatya meghagyása szerint a következő Vízkeresztig, tehát 2001 január 6-ig fog tartani..."

A jubileumi búcsú beteglátogatással is elnyerhető - mondotta az érsek - mert Jézus azonosította magát embertársainkkal: aki meglátogat egy beteget azért, hogy benne magát a szenvedő Jézust látogassa meg, szintén elnyerheti a jubileumi búcsút.

"Ennek az esztendőnek van még egy másik vonatkozása is, és ez az örmény keresztény állam megalapításának 1700-ik évfordulója. Már három éve készülnek az örmények világszerte - a hatmillió örmény, amelynek csak a fele lakik a csonka őshazában, Örményországban - hogy megünnepeljék a következő évben, 2001-ben ezt az igazi évfordulót: 1700-ik évfordulóját annak, hogy 301-ben III. Tiridatesz örmény király Krisztus után 301-ben Világosító Szent Gergelytől felveszi a keresztséget, mindezt szent felesége, Ripszima királyné imájának köszönhetően. Akkor a király nemcsak, hogy kereszténnyé lett a vezetőkkel együtt, de az egész népet megkeresztelte - aki még nem lett volna keresztény - és államvallássá tette a kereszténységet.

Éppen ezért ma minden örmény templomban - itt is, a jobboldali, *középső* mellékoltáron - ott van a jelenet, hogy Világosító Szent Gergely megkereszteli III. Tiridatesz örmény királyt..

...Így az örménység úgy vonul be a világtörténelembe, mint az első, mint hivatalosan is keresztény állam, ország, nép. Ennek nagy évfordulója a jövő esztendő, amelyre már három éve készül a világ örménysége, hogy méltóképpen megünnepelje" - ismételte Jakubinyi érsek úr, majd elmondta, hogy az örménység a kereszténységgel már 301 előtt találkozott, mert Örményországnak térítője és igehirdetője volt maga Szent Bertalan apostol, aki az Evangélium örömhírét Örményországba vitte.

Khorenei Mózes feljegyzése szerint Bertalan, miután kérésére felnyitották Mária sírját, (ám az üres volt, hiszen az Istenanya testestül-lelkestül a mennybe vétetett), talált helyette egy csodálatos Szűzmária-képet s ezt vitte magával Örményországba. Így az örménység kezdettől fogva mindig a Boldogságos Mária népének vallotta magát...

"A Boldogságos Anya testét halála után a mennyekbe vitte fel szent Fia - és ez a Nagyboldogasszony-ünnep titka" - folytatta a gyulaféhvári érsek, fölemlítve, hogy az angyali üdvözetkor, amikor Mária megtudta, hogy ő lesz a Megváltó édesanyja, annyit mondott: "Legyen meg a Te akaratod". Végezetül az érsek atya hozzátette:

"...nem csak abban áll a tiszteletünk, hogy kérjük Mária közbenjárását, de követnünk is kell, hiszen ő az első keresztény, ő a megváltás munkatársa, mint istenszülő Édesanya.

...Testvéreim, ha egész életünkben, örömben és bánatban, természeti csapás idején és bőséges terméskor, ha életünk minden körülménye között ki tudjuk mondania Boldogságos Anya szavait: legyen meg a Te akaratod, akkor már az életszentség útján járunk, és helyesen tiszteljük a Szűzanyát, mert életpéldáját is követjük."

Ezek Jakubinyi György érsek atya, az erdélyi örmények apostoli kormányzója szentbeszédének részletei. Az ünnepi szentmise folytatásaként következett a körmenet (erről legbeszédebben a 3. oldalon látható képünk szól)... és - mondhatni: mint mindig - Erzsébetváros, egyúttal azt is jelenti ilyenkor: virág, napsütés, szíves szó.

Így volt ez 2000 augusztus 15-én is. Körmenet a főtéren, aztán ünnepi ebéd a templomkertben, amelyet a helybéli asszonyok áldozatkészsége s férfiak igyekezete biztosít. Az asztalfőn az érsek, az asztal mellett erdélyiek s külhoniak, az EÖGYKE képviselői s helybéli, erzsébetvárosi magyarok s románok... A szó is vegyesen hangzik, de szíves szó, így, szentmise után, a "másfél tornyú" templom és az Apafi-kastély árnyékában. Ugye, tudják? Erzsébetváros...

Nem, nem csak Erzsébetváros, több annál.

Erdély, a magyarörményeivel.

dcS

Zuboly

Zuboly, eredeti, polgári nevén dr. Bányai Elemér Szamosújvárról indult és a XIX.-XX. század fordulójának egyik elismert, nagyszerű ismeretterjesztő-újságírója lett. Róla tartott érdekesítő előadást dr. Nagy Károly a Fővárosi Örmény Klub július 20-i találkozásán.

Őseim között nincsenek örmények, újságíró sem vagyok, mégis, egyik eszményképem egy erdélyi örmény származású hírlapíró.

Könyvbarátként az 1970-es években figyeltem fel egy díszes könyvre, amelynek a címe: *Zuboly könyve*.

Már az antikváriumban álmélkodtam, hogy a Budapesti Újságírók Egyesülete 1916-ban az említett címmel ad ki emlékkönyvet - Bányai Elemér 346 összegyűjtött cikkéből 60-at közöl. Feltűnt a méltatók névsora is: Kunfi Zsigmond (a Tanácsköztársaság későbbi népbiztosa), Ady Endre, Bölöni György, Krúdy Gyula, Mikes Lajos, Molnár Jenő, Révész Béla, Schöpflin Aladár és Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök (gyászbeszédével). 28 éve 60 forintba került ez, az Ady-rajongónak kincses könyv.